

< Regional- og distriktpolitikk (<http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/id1238/>)

Tilskuddsordning for utprøving av bygdevekstavtaler

Artikkel | Sist oppdatert: 16.03.2023 | [Kommunal- og distriktsdepartementet](#)
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/id504/>)

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) lyser ut ytterligere 15 millioner kroner til utvidelse av ordningen med bygdevekstavtaler, og åpner med dette for en ny pulje prosjekter som kan prøve ut ordningen som nytt distriktpolitisk virkemiddel.

Søknadsskjema tilskuddsordning for utprøving av bygdevekstavtaler

(https://regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx?Ordning_Id=3983&Cookie=0)

Det er lagt opp til kommunene og staten er hovedparter i avtalene, men også andre parter kan være aktuelle. Midlene skal benyttes til at kommunene kan tydeliggjøre og spisse sine utfordringer og forberede forslag til innholdet i en eventuell avtale med staten (fase 1 av prøveordningen). Dersom det inngås en avtale med staten, vil deltakende kommuner kunne søke om midler til gjennomføring av bygdevekstavtalene (fase 2 av ordningen). Tilskuddsordningen er en ordning som vil gå over tre år, med forbehold om Stortingets årlige budsjettvedtak. Det er opp til partene i den enkelte avtale om de ønsker å videreføre avtalen utover denne rammen.

GNIST er et innovasjonsprogram for nærings- og stedsutvikling som Design og arkitektur Norge (DOGA) forvalter som en del av statens virkemidler for innovasjon. Dersom søkerkommunene også har [søkt deltakelse i GNIST](https://www.cognitoforms.com/DOGA1/S%C3%B8knadsskjemaGnistkommuner2023) (<https://www.cognitoforms.com/DOGA1/S%C3%B8knadsskjemaGnistkommuner2023>), innovasjon, vil det blir rom for å se de to virkemidlene i sammenheng.

Figur: Oversikt over fasene i utprøving av ordningen

Oversikt over fasene i utprøving av bygdevekst Foto: KDD

Søknadsfrist for fase 1: 23. juni 2023. Søker skal bruke eget søknadsskjema for bygdevekstavtaler på Kommunal- og distriktsdepartementets søknadsportal regionalforvaltning.no

(https://regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx?Ordning_Id=3983&Cookie=0)

1. Mål for ordningen med bygdevekstavtaler

Det overordnede målet for bygdevekstavtalene er å bidra til bosetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling i de minst sentrale deler av Distrikts-Norge.

2. Hvem kan søke?

Kommunene som skal søke om tilskudd må:

- ha sentralitet 5 og/eller 6. Kommuner i sentralitet 4 kan også delta ved et samarbeid med kommuner i sentralitet 5 og/eller 6.
- vise til dokumenterte utfordringer som demografisk ubalanse, sårbarhet i næringsstruktur mv.

Målgruppen for ordningen er de minst sentrale distriktskommunene.

Departementet oppfordrer til samarbeid mellom kommuner. Kommunene må ha en felles ambisjon om å ta tak i felles utfordring(er) og muligheter, og med utgangspunkt i disse forplikte seg gjennom en avtale med staten til å gjennomføre konkrete og målrettede tiltak for å ta tak i/håndtere disse.

Departementet oppfordrer fylkeskommuner og statsforvaltere til å bistå kommuner i eget fylke med kommunenes søknader, for eksempel i form av mulighetssamtaler med interesserte kommuner før søknaden sendes inn.

3. Hva kan det søkes om støtte til?

Med denne utlysningen kan det søkes om støtte til fase 1, som innebærer å:

- understøtte ulike deler av prosessen før inngåelse av eventuell bygdevekstavtale
- [oppdatere kommuneplanens samfunnsdel](http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavgifter/id2922486/)
(<http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavgifter/id2922486/>) ved behov, dersom det ikke foreligger på søknadstidspunkt hos de deltagende kommunene
- utforme utkast til avtale

Midlene kan for eksempel brukes til å dekke utredningsarbeid, prosess- eller prosjektledelse, både i form av andeler lønnsutgifter for egne ansatte/ midlertidig ansatte og/eller som offentlige anskaffelser av ekstern bistand. Et eksempel kan være kompetanse som kan bidra til å spisse utfordringer og identifisere nye løsninger. Etter vurdering av søknadene vil departementet i tilskuddsbrevet til kommunene bekrefte hvilke av de anførte utgiftene som kan dekkes av tilskuddet.

Flere av pilotene i pulje 1 benyttet tilskuddsordningen til å ansette en prosjektleder for arbeidet med avtaleutkastet. Erfaring viser at dette kan være et viktig grep for å sikre både kompetanse og fremdrift i arbeidet. Vi anbefaler eventuelle søkere å vurdere dette, og samtidig gjøre de forberedelsene som er mulige for at en eventuell prosjektleder kan tiltre så snart innstillingen er avklart.

Med denne utlysningen kan det søkes om inntil 2 millioner kroner til fase 1 for å forberede avtaleutkast med staten. Midlene kan benyttes i 2023 og 2024. Resultatet av fase 1 skal være utkast til hva kommunene ønsker å gjøre avtale med staten om. Utkastet skal foreligge innen 30. oktober 2024.

4. Begrensinger for tilskuddet

Det kan ikke gis støtte til, uavhengig av fase:

- Ordinære driftskostnader i kommunen, frikjøp av politiske ressurser, bedriftsutvikling, direkte støtte til næringsvirksomhet og/eller private aktører.
- Kostnader i prosjektet som vil være å betegne som statsstøtte etter EØS-reglene. Slike kostnader vil bli holdt utenfor tilskuddsgrunnlaget.

5. Krav til innhold i søknaden

Søknaden skal inneholde:

- navn på hvilke kommuner som deltar i et eventuelt samarbeid
- beskrivelse av konkrete utfordring(er)/flaskehalser som kommunene ønsker å løse, jf. tildelingskriterier under punkt 8
- hvordan arbeidet er tenkt ledet og organisert, og hvordan kommunene skal sikre framdrift i prosjektet – herunder
 - en prosjektbeskrivelse for fase 1, inkludert hvordan komme fram til et avtaleforslag
 - oppgave- og arbeidsfordeling mellom prosjektleder og øvrig
 - organisering, med tilhørende milepælsplan
- dialog med aktuelle samarbeidspartnere og milepæler

- budsjett for fase 1, fordelt på aktiviteter og ev år
- en beskrivelse av kobling til aktuelle regionale og kommunale planprosesser og øvrig utviklingsarbeid.

Erfaring fra pulje 1 (pilotkommunene) viser at samtaler med aktuelle samarbeidspartnere forut for søknadsinnsendelse er en fordel. Dette kan for eksempel bidra til å gjøre problemstillingene mer konkrete, og også avdekke handlingsrommet. En innledende dialog med aktuelle samarbeidsaktører i forkant av innsending av søknaden vil derfor telle positivt.

Søknaden må være politisk forankret gjennom vedtak i kommunestyre i samtlige kommuner som deltar i samarbeidet. Én kommune i samarbeidet skal stå som søker på vegne av samarbeidet.

All skriftlig korrespondanse med departementet er i utgangspunktet offentlig. Unntak fra dette er hjemlet i offentlighetsloven. Søkere kan ikke kreve å få unntatt deler av sin søknad fra offentlig innsyn. Departementet gjør denne vurderingen på et selvstendig grunnlag ved en eventuell innsynsbegjæring.

6. Forventninger til fase 1

Aktiviteten i fase 1 skal bidra til å utarbeide forslag til avtale med staten. Avtaleforslaget skal inneholde:

- en beskrivelse av tverrsektorielle tema(er) på tvers av forvaltningsnivåer som kommunene ønsker å samarbeide med staten om å løse,
- en begrunnelse for valg av tema, med utgangspunkt i utviklingsmuligheter og utfordringer for aktuelle kommuner, og hva kommunene ønsker å oppnå med dette (kortsiktige og langsiktige gevinster),
- forslag til aktiviteter, kostnader, aktører og ansvarsfordeling, mål og kriterier for måloppnåelse,
- en vurdering av hvordan avtalens mål kan bidra til å nå det overordnede målet for ordningen med bygdevekstavtaler.

Erfaringene fra arbeidet med forrige pulje viser at aktørene fra starten av prosessen vil måtte prioritere hvilke muligheter de ønsker å forfølge i arbeidet med å utforme en avtale. Det vil være en fordel å ha kommet så langt som mulig i dette arbeidet allerede i søknaden, herunder undersøke hvilke muligheter som finnes til å arbeide med utfordringen per i dag.

Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig dokument for arbeidet med avtalene. Kommunene må forplikte seg til å oppdatere denne før avtaleinngåelse med staten. Det er kommunene selv som vurderer behovet for å oppdatere samfunnsplanen. Her har fylkeskommunen en viktig rolle som planfaglig veileder overfor kommunene.

I utgangspunktet skal gjennomføringen av en eventuell avtale med staten skje innenfor eksisterende økonomiske rammer. Det økonomiske handlingsrommet ligger i hovedsak i å endre innretningen på eksisterende virkemidler ved å tilpasse disse til kommunenes lokale forhold og muligheter. Dersom søknaden fører frem til en avtale, er det likevel satt av noe midler til å medfinansiere tiltak partene er enige om. Finansiering av konkrete tiltak i fase 2 må avgrenses fra driftsfinansiering av kommunale tjenester og ansvarsområder, men kan inkludere finansiering av personell dedikert til oppfølging av avtalen og utviklingsoppgaver som inngår i avtalen.

7. Hva skal legges ved søknaden (dokumentasjonskrav)?

I vedlegg legges vedtak og saksutredning i kommunestyre fra samtlige kommuner i samarbeidet som viser at søknaden er forankret politisk i alle kommuner. Det skal også legges ved en milepælsplan for fase 1.

8. Tildelingskriterier og omfanget av støtten

Departementet vil vurdere søknadene basert på innsendt søknad, tilhørende dokumentasjon og ev. annen offentlig tilgjengelig informasjon. Departementet vil i tillegg innhente råd fra relevante aktører.

Søknadene vil bli vurdert utfra sammenhengen mellom valgte tema, relevans for deltakende kommuner og hvordan prosjektet bidrar til ordningens overordnede mål. Ved vurdering av søknadene vil det bli lagt vekt på:

- organisering og framdrift i prosjektet,
- hvor stor betydning innsatsen kan ha for bosetting, rekruttering av arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling,
- hvor viktig innsatsen vil være for den generelle samfunnsutviklingen lokalt,
- hvor nærliggende resultatene kan være i tid,
- gjennomføringsevne i deltakerkommunene, og
- i hvilken grad søknaden adresserer tverrsektorielle utfordringer.

Departementet vil vurdere om aktivitetene det søkes om støtte til i fase 1 faller innenfor rammen av utlysningen/ordningen, også jf. pkt. 3 *Hva det kan søkes om støtte til?* og pkt. 4 *Begrensinger for tilskuddet*. Departementet vil i sin vurdering av tilskuddsbeløpet for fase 1 legge vekt om beløpene det søkes om støtte til står i forhold til aktivitetene og omfanget på prosjektet.

KDD skal godkjenne aktivitet og budsjett for fase 1. Det vil ikke stilles krav til kommunal medfinansiering i fase 1. I fase 2 vil det være aktuelt med kommunal medfinansiering. Dette kan inkludere kommunal egeninnsats.

Det vil bli lagt opp til en enkel underveisrapportering. Dette vil bli nærmere omtalt i tilskuddsbrevene.

9. Kontrolladgang og reaksjoner

Departementet kan føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene som er fastsatt ved Stortingets behandling og spesifisert i regelverk og tilskuddsbrev, jf. Bevilgningsreglementet § 10. Departementet kan be om ytterligere redegjørelse og dokumentasjon dersom departementet anser det som nødvendig for å fastslå at midlene har gått til å oppfylle formålet med ordningen.

Midlene betales i flere rater etterskuddsvis, basert på dokumenterte utgifter. Dersom tilskuddet ikke benyttes i tråd med forutsetningene og krav i regelverk og tilskuddsbrev, kan departementet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt, stanse fremtidige utbetalinger.

10. Fylkeskommunens og statsforvalters roller

Departementet vil invitere aktuelle fylkeskommuner og statsforvaltere til å delta i en ressursgruppe for ordningen. Her vil særlig veiledningsrollen overfor deltakende kommuner være tema, herunder kartlegging av muligheter, kostnader og mulig samarbeid mellom relevante sektorer og deltakende kommuner i de enkelte avtalene.

Som del av utprøving av ordningen vil departementet i tillegg invitere aktuelle fylkeskommuner og statsforvaltere til å samarbeide om deres roller og bidrag til fase 2, herunder deres bidrag til innholdet i eventuelle avtaler.

[Spørsmål og svar om bygdevekstavtaler](http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavtaler/id2922486/). (<http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavtaler/id2922486/>)

Kommunal- og distriktsdepartementet

TEMA

Regional- og distriktpolitikk

RELATERT

- [Lyser ut middel til fleire bygdevekstavtaler](http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/lyser-ut-midler-til-fleire-bygdevekstavtaler/id2966716/) (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/lyser-ut-midler-til-fleire-bygdevekstavtaler/id2966716/>)
Pressemelding | 16.03.2023
- [Spørsmål og svar om bygdevekstavtaler](http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavtaler/id2922486/) (<http://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktpolitikk/bygdevekst/sporsmal-og-svar-om-bygdevekstavtaler/id2922486/>)

KONTAKT

[Regionalpolitisk avdeling](http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/rega/id1501/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/rega/id1501/>)

E-post: postmottak@kdd.dep.no (<mailto:postmottak@kdd.dep.no>)

Telefon: 22 24 70 01

Adresse: 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59, Oslo

Regjeringen.no

Ansvarlig for Kommunal- og distriktsdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Kjersti Bjørge

Nettredaktør: Henrik Enevold

Personvernerklæring for Kommunal- og distriktsdepartementet

Tlf. + 47 22 24 90 90

E-post: postmottak@kdd.dep.no

Ansatte i KDD: Depkatalog

Organisasjonsnummer: 972 417 858